

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР. ДНІ ПАМ'ЯТІ В УКРАЇНІ.

СІЧЕНЬ, 2024

Виклик сучасного покоління. Пам'ять про героїв має бути збережена на багато поколінь України і світової спільноти вперед, на майбутнє людської цивілізації.

Інформаційно-методичні наративи педагогічним працівникам та здобувачам освіти в контексті навчальних програм та позаурочних заходів суспільних дисциплін ЗП(ПТ)О.

«Не спи моя рідна земля» - кожний виховний захід починається з патріотичної пісні Гурту «Мандри», автор слів та музики Сергій Фоменко
<https://www.youtube.com/watch?v=BLkzxVS9VyE>
<https://www.youtube.com/watch?v=BLkzxVS9VyE>

Муха Н.О. методистка НМЦ ПТО

День Соборності України- 22січня (відзначення відновлено з 1999р.)

«Без власної держави людина не має імені, прикмет, голосу. Люди без власної держави - байстрюки людства» В.Ющенко, Президент України (2005-2010р.р)

1.Це День про нашу землю, історію, мову, культуру, існування і свідчення що на карті світу є держава - Україна.

2.Це День про наші державні символи за які сьогодні ЗСУ віддають життя. 3.Це День кожного - про нашу національну ідентичність і відповідальність за державу, яку створили покоління а ми захищаємо сьогодні її свободу, гідність і незалежність дорогою ціною – життям заради самозбереження для майбутніх поколінь. «...Україна ХХІ ст. переживає найбільше випробування в новітній історії – збройну боротьбу за незалежність і територіальну цілісність проти російського агресора. Сучасна російсько-українська війна триває від 2014 року. Повномасштабне вторгнення російських військ в Україну в лютому 2022 року остаточно зірвало маску з агресивного путінського режиму та відкрило нову сторінку героїзму, стійкості та незмірних втрат України в боротьбі за суверенітет і соборність».

Найбільший в Україні світлодіодний прапор. (д-60м. – ш.- 30м., 110 прожекторів) На фасаді ОДА Дніпропетровської області. (м. Дніпро) розміщено найбільший в Україні світлодіодний прапор.(2016р.)

Прапор України (23.08.2017р.) Занесено до книги рекордів України. (набільший прапор-витвір мистецтва - петриківський орнамент д. - 23 м. 2,4м.)Наймолодшому художнику було 3 роки.

<https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/dnepre-sozdali-samoy-bolshoy-flag-ukrainy-1503494339.html>

Педагогічні поради: Бесіди: «З історії Шляху до Соборності України»
<https://suspilne.media/culture/200031-ukraina-vidznacae-den-sobornosti-aka-istoria-cogo-svata/>

Провести тестування **«Що ви знаєте про Соборність»**
<https://uinp.gov.ua/testy/test-shcho-vy-znayete-pro-sobornist>

Ефективним було б створення ресурсу на платформі падлет (чи інше) і запропонувати та обговорити групам здобувачів ЗП(ПТ)О підготувати та розмістити патріотичні подкасти за тематикою власного вибору із запропонованих «Вільна тема команди здобувачів освіти», «Соборність України сьогодні – в єднанні

українського народу заради перемоги», «Мої роздуми про Соборність України сьогодні», «Історія рідного краю і Соборність України - проєкт дослідження»

Рекомендації МОН.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2023/01/27/Inform.mat.UINP.do.Dnya.Heroyiv.Krut.27.01.2023.pdf>

Історичні бесіди «Поборники національної ідеї в Україні ХХІ ст.» В'ячеслав Чорновіл (1937 - 1999), український політичний та державний діяч, Герой України, лауреат Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка

http://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=3952

Олесь Гончар «Поборники незалежності України - наші сучасники Соборності» (інтегрований захід Історії України і української літератури «Собор» (бесіда про національні цінності за д.ф.) <https://www.youtube.com/watch?v=9FYsqO5XKXw>

29 січня День пам'яті Героїв Крут, які відкрили історичний шлях до Соборності України.

29 січня 2024р року в Україні відзначаються 106 роковини бою під Крутами, котрий для Українського народу став символом героїзму та самопожертви молодого покоління в боротьбі за незалежність та Соборності.

«...Міжнародне визнання української незалежності – це те, чим завдячуємо героям Крут. Затримавши російського ворога на чотири дні біля залізничної станції Крути, київські юнаки дали змогу владі УНР розгромити повстання російської п'ятої колони під назвою «повстання на заводі Арсенал» у Києві, а головне – укласти Брестський мирний договір із країнами Четверного союзу й досягнути визнання УНР суб'єктом міжнародних відносин...»

Педагогічні поради:

Методичні матеріали від МОН «Щодо інформаційних матеріалів до Дня Героїв Крут»

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2023/01/27/Inform.mat.UINP.do.Dnya.Heroyiv.Krut.27.01.2023.pdf>

Головна мета- патріотичне виховання здобувачів освіти ЗП(ПТ)О. Ефективне використання наданих джерел в професійній діяльності сприятиме якісній розробці навчально -виховних заходів та реалізації поставлених завдань.

<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/vchytelyam/metodychni-rekomendaciyi/biy-za-maybutnye-informaciyni-materialy-do-dnya-pamyati-geroyiv-krut-2023>

Долі учасників героїчного бою під Крутами 1918р.

<https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/29-sichnya-vshanovuyemo-geroyiv-oborony-krut-1918-roku-yak-sklalysya-doli-uchasnykiv-boyu-infografika>

Крути 2018р. Фільм. Обговорення.

<https://www.youtube.com/watch?v=dSt4Dge-dFk&t=21s>

Героїчна оборона Донецького аеропорту. (26 травня 2014 р. - 22 січня 2015 р.)

Захід розпочинається з пісні

«Не спи моя рідна земля» - кожний виховний захід починається з патріотичної пісні Гурту «Мандри», автор слів та музики Сергій Фоменко

<https://www.youtube.com/watch?v=INy-FEtF4s>

У 1991 році Україна відновила незалежність. Однак Російська Федерація не відмовилася від спроб повернути контроль над Україною. Тиск посилювався з приходом до влади там колишнього співробітника репресивного органу КГБ Володимира Путіна. В 2014р. почалась так звана «спецоперація», яка переросла у відкриту агресію та повномасштабну війну проти українського народу. Світова демократична спільнота нам допомагає в справедливій боротьбі з країною, яка постійно вдається до тероризму. Сьогодні війна продовжується. Ми відстоюємо дорогою ціною нашу свободу і людську гідність. Найбільше випробування в новітній історії України – збройна боротьба за незалежність і територіальну цілісність проти рашизму. Щодня наші ЗСУ здійснюють неймовірний подвиг, захищаючи рідну землю від незаконних посягань росії. Про один з таких подвигів – захисників Донецького аеропорту маємо знати і пам'ятати. Вшанування незламних

героїв - кіборгів тепер відзначаємо щорічно -20 січня. Бої за Донецький аеропорт (ДАП) стали зразком незламності українських воїнів. Вони тривали 242 дні – від 26 травня 2014 року по 22 січня 2015-го – і закінчилися після повної руйнації старого та нового терміналів. ДАП

розглядався як потенційний плацдарм для наступу сил АТО на Донецьк. Українські військові утримували старий та новий термінали. Проросійські сили систематично штурмували їх, внаслідок чого у грудні 2014 року значних руйнувань зазнав старий термінал. Кульмінацією боїв за ДАП став січень 2015 року. 13 січня впала диспетчерська вежа аеропорту, а 20-го числа окупанти здійснили кілька підривів бетонних перекриттів терміналу, внаслідок чого під завалами загинуло 58 бійців. 22 січня сили АТО відступили з аеропорту. За офіційними даними, в боях за ДАП загинуло більше 200 українських військових. За різними підрахунками, росіяни

втрапили до тисячі бойовиків, у тому числі найманців елітних частин ФСБ та ГРУ. В обороні Донецького аеропорту брали участь спецпризначенці 3-го окремого полку, бійці 79-ої, 80-ої, 81-ої, 95-ої окремих аеромобільних, 93-ої та 72-ої окремих механізованих бригад, 1-ої окремої танкової бригади, 57-ої окремої мотопіхотної бригади, 91-го окремого полку, 90-го окремого аеромобільного та 74-го окремого розвідувального батальйонів, бійці полку “Дніпро-1”, Добровольчого українського корпусу (ДУК), батальйону ОУН та інші.

Восени 2014 року в мовний вжиток увійшов термін “кіборги”. Так росіяни назвали оборонців ДАП, опір яких вони не могли зламати попри шалені обстріли з танків, артилерії та перевагу в кількості особового складу. Те звитяжне протистояння стало символом незламності наших військових. Кіборги витримали. Не витримав бетон...» Їх подвиг - це сторінка історії сучасного покоління українців, які готові віддати життя за Україну. Звитяга кожного закарбована митцями і письменниками в численних книгах, фільмах, картинах, музеях. Їх хоробрість описана в підручниках історії України. Самовіддану боротьбу наших захисників пам’ятатимуть прийдешні покоління молодих українців- їх нащадки.

Рекомендовані педагогічні заходи. В контексті освітнього процесу створювати навчальні умови та сприяти формуванню в здобувачів освіти ЗП(ПТ)О: національної історичної пам’яті, української ідентичності, патріотичних почуттів, повагу до захисників і захисниць України. Вчити не бути байдужими до тих хто захищає і виборює сьогодні нашу свободу, гідність, незалежність. Важливо проводити: уроки пам’яті, вахти пам’яті, читацькі, розширені конференції. Організовувати волонтерські акції «Розкажи про звитягу захисників Донецького аеропорту», »Мій батько (моя мати) захисник (захисниця) України» «Твоєї допомоги потребує ветеран-захисник (захисниця) України». Ініціювати проєкти - пости «Доброта і турбота про воїнів ЗСУ» ,які можуть бути спільними для ЗП(ПТ)О і місцевих громад. **Провести міні дискусію під час практичних занять з Історії України, громадянської освіти. «Про мою відповідальність сьогодні»; »Говорять учасники повоєнних подій молодому поколінню України- наші кіборги з Дніпропетровщини.** <https://www.radiosvoboda.org/a/28330590.html> Про це – Кирило Недря, оборонець Донецького аеропорту із позивним «Доцент», політолог, кандидат історичних наук, доцент Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, тренер Національної поліції країни, консультант знімальної групи художнього фільму «Кіборги».

27 січня Міжнародний День Голокосту. «Історичний календар Ізраїлю на 2024р.

«...Пам'ятна дата, запроваджена рішенням Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у 2005 р.

Вшановується щорічно в день звільнення нацистського табору смерті Аушвіц - Біркенау (м. Освенцим, Польща) військами 1-го Українського фронту в 1945 р. Саме у цьому таборі нацисти вбили близько 1 млн. євреїв, а також поляків, ромів, українців, радянських військовополонених. Україна на державному рівні відзначає цей день з 2012 р., згідно з Постановою Верховної Ради України № 3560-VI від 05.07.2011 р. «Про 70-річчя трагедії Бабиного Яру». З Архіву Українського інституту національної пам'яті «...27 січня 1945 року війська 1-го Українського фронту звільнили один із найбільших нацистських таборів смерті – Аушвіц-Біркенау. Під час Другої світової війни 6 мільйонів євреїв стали жертвами нацистської політики, що передбачала знищення народів і груп, які нацисти вважали загрозою або неповноцінними. Близько 1,5 мільйона з них були з території сучасної України. «Голокост, який призвів до знищення однієї третини євреїв і незліченної кількості представників інших національностей, завжди слугуватиме всім людям пересторогою про небезпеки, які приховують у собі ненависть, фанатизм, расизм та упередження...» – таке формулювання містить резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 2005 року, якою запроваджено пам'ятну дату. Утім, останній рік війни Росії проти України виразно засвідчив, що пасивна пам'ять про злочини геноциду не є запобіжником від їхнього повторення. Необхідний мінімум – активне осмислення та діалог, щоб сприяти постійній свідомості у принаймні значної частини суспільства того, як діють механізми соціальної агресії. А ще – уважність з боку міжнародних інституцій до системних порушень прав людини авторитарними режимами, щоб не бути засліпленими й заскоченими зненацька тим, що людиноненависницька ідеологія загорнулася в нову, неочевидну, обгортку. І звісно – неможливо запобігати повторенню геноцидів у майбутньому без рішучого і справедливого засудження та покарання організаторів і виконавців подібних злочинів сьогодні. І без власне готовності діяти на випередження. Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту – нагода ще раз замислитися над цим. За минулий рік ключові місця пам'яті про Голокост в Україні стали об'єктами нападу з боку рашизму. Бабин Яр. Символ Голокосту від куль у Східній Європі. 1 березня 2022 року, через вісім

десятиліть після масових розстрілів, скоєних нацистами в цьому урочищі, а потім спалення ними тіл, щоб замести сліди своїх злочинів, – світ знову побачив обгорілі тіла загиблих у Бабиному Яру. Цього разу – в наслідок російської ракетної атаки Дробицький Яр у Харкові. Це – відоме місце масових розстрілів цивільного, насамперед єврейського, населення нацистами під час Другої світової війни. За різними оцінками, тут поховано від 14 до 20 тисяч жертв нацизму. У 2002 році на місці трагедії відкрили меморіал. А у 2022-му в центральний монумент меморіалу – менору влучили російські снаряди. Люди, які пережили Голокост чи нацистські табори смерті, після повномасштабного нападу Росії на Україну стали жертвами рашизму. Ванда Об'єдкова була однією з тих людей, які вижили в окупованому гітлерівцями Маріуполі. Її мати була єврейкою. Ванда Семенівна вижила тільки тому, що переховувалася від нацистів у міських підвалах. У цих же міських маріупольських підвалах обірвалося через 80 років її життя, 4 квітня 2022 року, коли вулиці й будинки міста перетворювали в пустку російська артилерія й авіація. Борис Романченко був в'язнем одного з найбільших концтаборів нацистської Німеччини — Бухенвальду. Крім того, його утримували в таборах Пенемюнде, Дора та Берген-Бельзен. Він опікувався збереженням пам'яті про нацистські злочини, був віцепрезидентом Міжнародного комітету Бухенвальд - Дора. Свої знання про жахіття Другої світової війни Борис Тимофійович передавав майбутнім поколінням. Його життя обірвалося не в нацистській в'язниці чи за колючим дротом, а у власній харківській квартирі, куди 18 березня 2022 року влучили смертоносною зброєю росіяни. Борис Романченку було 96 років. « Ми бачимо, що навіть маючи таке потужне застереження, як пам'ять про Голокост, не всі народи зробили висновки з цієї жахливої сторінки в історії людства. Значить, нам потрібно потроїти зусилля, віднайти нові підходи для збереження цієї пам'яті живою, для поширення правди про геноциди, щоб уникнути їх нового й нового повторення...»

Педагогічні поради. Джерела інформації, які рекомендовано використати на практичних заняттях та позаурочних виховних заходах.

1.Український центр вивчення Холокосту <https://www.holocaust.kiev.ua>

2. Коли залишається лише пам'ять

https://www.holocaust.kiev.ua/News/details/zal_pam_2023

<https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/sichen/27/den-vshanuvannya-pamyati-zhert-v-golokost>

4.Інформаційно-педагогічний бюлетень .Ізраїль. (2007-2024р.)

<https://www.holocaust.kiev.ua/home/others?objId=2017>

5.Український центр вивчення Голокосту. Круглий стіл -27.01.2024р.

https://www.holocaust.kiev.ua/other/details/krug_syp_2023?objId=1

<https://www.holocaust.kiev.ua/home/others?objId=2017>

6. Музей «Пам'ять єврейського народу та Голокост в Україні» Екскурсія «Чужого болю не буває» <https://jmhumi.org/uk/>

7.Дізнайтесь більше про Ізраїль. «Історичний календар Ізраїлю на 2024р.»
<https://jmhumi.org/uk/about/sviata-ta-pamiatni-dni>

8.Українці допомагали євреям врятуватися в роки II світової війни
<https://suspihne.media/473953-ukrainci-castina-istorii-golokostu-voni-dopomagali-evreiam-dolauici-strah-smerti-zisels-ta-podolskij/>

Для здобувачів освіти ЗП(ПТ)О

Зібрані та упорядковані історичні матеріали відповідають навчальній програмі з Історії України і можуть бути використані здобувачами освіти ЗП(ПТ)О в підготовці домашніх завдань; розробці патріотичних проєкту в команді; під час підготовки до виконання тестів; при повторенні Історії України до НМТ; з поповнення знань під час втраченого навчального часу з різних причин в умовах воєнного стану в Україні.